

Särtryck ur
VÅR FÅGELVÄRLD
Årg. 24 1965 Nr 3
—

Notiser från Falsterbo fågelstation sommaren och hösten 1962

(Meddelanden från Falsterbo fågelstation 29)

Av

GUNNAR ROOS

Summary: Notes from Falsterbo Bird Station,
Summer and Autumn 1962.

Notiser från Falsterbo fågelstation sommaren och hösten 1962

(Meddelande från Falsterbo fågelstation 29)

Av

GUNNAR ROOS

År 1962 var Falsterbo fågelstation bemannad från den 1.6. till den 3.11., och under hela denna tid pågick ringmärkningsverksamhet. Slutresultatet blev i detta avseende synnerligen tillfredsställande med ca 10.800 märkta fåglar, vilket innebär i det närmaste en fördubbling av föregående års utbyte. För denna del av verksamheten erhöles ekonomiskt understöd från Viltforskningsrådet.

Som ett par nyheter på stationens program kan nämnas att regelbundna exkursioner för allmänheten anordnades under större delen av sommaren (se Medd. från SkOF 1962: 44—46), samt att ett stipendium för ornitologiska studier vid Falsterbo utdelades av Skånes Ornitologiska Förening. Stipendiet tillföll den engelske ornitologen R. E. SCOTT, Dungeness, som under september månad utförde vissa vägningar och mätningar på av ringmärkarna infångad fågel (cf. VF 24:156—171). Vidare påbörjade förf. under december och januari en undersökning över vintersträcket vid Falsterbo. För dessa specialundersökningar har (se ovan) och kommer separata redogörelser att lämnas.

I likhet med hösten 1961 förekom ingen kontinuerlig bevakning av dagsträcket. I möjligaste mån utförde emellertid ringmärkarna observationer över sträckande och rastande fåglar, och anteckningar härom infördes regelbundet i stationens dagbok. Värdefulla data har också erhållits från ett stort antal besökande ornitologer. En redogörelse för detta material lämnas nedan.

Som stationschefer tjänstgjorde följande personer: KRISTER BROOD 1.8.—16.8. och 30.8.—31.8., ARNE GUNNARSSON 1.9.—3.11., STELLAN HEDGREN 17.8.—29.8., OLLE HÖGSTEDT 1.6.—7.6. och 26.7.—31.7., GUNNAR ROOS 8.6.—25.7.

Falsterbonäsets häckfågelfauna

Inga systematiska studier ägnades åt Falsterbonäsets häckfågelfauna, men under exkursioner till olika delar av området under för-

sommaren gjordes en del iakttagelser, som kan vara värda ett omnämnande.

På Flommen uppehöll sig smådoppingar (*Podiceps ruficollis*) på tre olika lokaler under juni och juli. Det är sålunda möjligt, att det här rörde sig om 3 häckande par, men endast i ett fall erhöles definitiva häckningsbevis, i det att 6 ungar observerades den 12.8. Veterligt har arten ej tidigare häckat på Falsterbonäset, och ej heller några andra doppingarter förekommer på lokalen. En annan ny art för Flommen var knölsvan (*Cygnus olor*), som dock misslyckades med häckningen. Boet plundrades och fåglarna lämnade området. På Flommen konstaterades även häckning av vattenrall (*Rallus aquaticus*).

Det är troligt, att 7 par av svartbent strandpipare (*Charadrius alexandrinus*) häckade vid Skanör detta år. Bofynd föreligger dock ej för alla paren. Artens utbredning i Sverige är ju numera helt koncentrerad till sydvästra Skåne, och antalet vid Skanör torde utgöra ca 75% av stammen. Antalet skärfläckor (*Recurvirostra avosetta*) på hela Falsterbonäset uppskattades till drygt 20 par, vilket innebär en viss nedgång jämfört med tidigare år.

I fågelstationens närhet häckade även i år ett blandpar av gråkråka (*Corvus corone cornix*) och svartkråka (*Corvus c. corone*); jfr MATHIASSEN (1960: 121 f., 1961: 239, 1962: 39). På Falsterbohus häckade svartrödstjärt (*Phoenicurus ochruros*) och i Falsterbo stadspark gröngöling (*Picus viridis*). Vid Skanör hittades 4 bon av tornfalk (*Falco tinnunculus*), och på Ljungen torde ytterligare minst 2 par av denna art ha skridit till häckning. Ett par observationer av nötväcka (*Sitta europaea*) under sommaren antyder häckning, men bevis saknas (jfr Roos 1965: 139 f).

Några anmärkningsvärda sträckobservationer under juni och juli

Under senare delen av 1950-talet, då dagliga sträckobservationer vid Nabben även utfördes under sommarmånaderna, konstaterades en rad anmärkningsvärda fall av utsträck eller sträckoro under juni och juli hos arter, som närmast får betraktas som senhöstflyttare eller »stannfåglar». Iakttagelserna gällde arter som ringduva, hämping, sånglärka, tofslärka, kornsparv, pilfink, ängsپیلärka och stenkäck (se ULFSTRAND 1959: 139 f., 1962a: 199, 1963: 34, MATHIASSEN 1960: 111, 1962: 26). Antalet individer var alltid synnerligen blyg-

Tab. 1. Några dagssiffror för valda arter vid Falsterbo i juni och juli 1962. Siffror inom parentes anger fåglar på sträckförsök. (Some daily figures of migrating birds of selected species at Falsterbo in June and July, 1962. Figures in brackets indicate abortive attempts.)

Art	J u n i										J u l i				
	12	14	16	17	18	20	21	23	24	26	1	4	6	7	8
<i>Columba palumbus</i> ..	20	25	117	19	36	11	13	—	153	—	29	35	72	40	6
<i>Parus major</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	(1)	—	—	(1)	—	—	—
<i>Coccothraustes cocco-</i> <i>thraustes</i>	—	—	(3)	(1)	(2)	—	(1)	(1)	(2)	(1)	(5)	—	—	—	(1)
<i>Carduelis carduelis</i> ..	—	—	—	—	(4)	—	—	(1)	(2)	—	(2)	—	—	—	—
<i>C. cannabina</i>	—	9	(2)	—	2	6	—	—	7	—	—	4	8	—	4
<i>Fringilla coelebs</i>	—	(4)	—	—	—	—	(3)	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Emberiza calandra</i> ..	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	—	(1)	—	(1)	—	—	—	—	—	—

samt, men från principiella synpunkter är observationerna inte desto mindre av största intresse.

Under sommaren 1962 vistades förf. under minst fyra morgnar i veckan vid Nabben och Falsterbo fyr och hade därvid tillfälle att göra en del observationer liknande de ovan relaterade. Iakttagelserna — kompletterade med uppgifter från KRISTER HJALTE — har sammanställts i tab. 1. Av tabellens sju arter uppträdde endast två på definitivt utsträck, nämligen ringduva (*Columba palumbus*) och hämpling (*Carduelis cannabina*). Detta stämmer väl med erfarenheterna från föregående somrar, men det kan anmärkas, att ringduvan var betydligt talrikare än under någon av de tidigare studerade säsongerna. Beträffande övriga arter manifesterades sträckoron endast i upprepade sträckförsök. Vissa morgnar kunde således några få stenknäckar (*Coccothraustes coccothraustes*), steglits (*Carduelis carduelis*) samt en ensam kornspärv (*Emberiza calandra*) gång på gång flyga ut mot Nabben men alltid återvända mot NE. Oftast vände fåglarna redan halvvägs mellan fyren och Nabben, men vid några tillfällen sågs de flyga långt ut över havet mot SW, innan de återvände. För dessa arter tyder allt på, att det var samma exemplar, som iaktogs dag efter dag. Enligt CHRISTER PERSSON, som under vårmånaderna tämligen regelbundet besökte området, skulle liknande rörelser av åtminstone steglits och stenknäck ha förekommit under i stort sett hela våren. En vecka in i juli upphörde rörelserna helt.

På grundval av det material, som nu föreligger, vågar man påstå, att ett visst — om än mycket svagt — sträck av ringduva och hämpling är en regelbunden företeelse under juni och juli, samt att en viss

sträckoro hos flera av de ovan nämnda arterna kan konstateras så gott som varje sommar. Mycket tyder på, att meteorologiska faktorer spelar en roll för den direkta utlösningen av dessa sträckrörelser. Däremot kan man knappast på nuvarande ståndpunkt uttala sig i den djupare frågan om de olika arternas sträckdisposition under den här aktuella årstiden. Dessa problem torde endast kunna lösas efter en undersökning av kön, ålder och sexuell status hos insamlade exemplar.

Invasioner hösten 1962

Hösten 1962 karakteriserades till stor del av invasionsrörelser hos korsnäbbar och hackspettar, medan övriga invasionsarter endast uppträdde i blygsamt antal. Nedan lämnas en redogörelse för dessa invasioner, på grundval av material i stationens dagbok samt uppgifter från besökande ornitologer och egna sträckstudier på Ljungen.

De första k o r s n ä b b a r n a (*Loxia sp.*) sågs i Falsterbo den 2.6. (2 ex.), och flockar på upp till något tiotal exemplar sågs sedan vid flera tillfällen under sommaren. Några egentliga toppar noterades emellertid ej under denna tid, och utsträcket var obetydligt. Först under senare hälften av augusti blev antalet större, och mellan den 15.8. och den 29.8. antecknades flera dagar 100—200 ex. på utsträck vid Nabben. En första kulmination inträffade i månadsskiftet augusti-september med 300 ex. den 30.8., 1.300 ex. den 2.9. och minst 500 ex. den 3.9. Under de två följande veckorna var sträcket svagt, men omkring den 15.9. började korsnäbbar åter uppträda i större antal. Vid sträckstudier på Ljungen noterade förf. följande minimisiffror: 15.9. 600 ex., 17.9. 1.500 ex., 20.9. 500 ex., 22.9. 1.200 ex. Ett visst sträck — om än av betydligt mindre omfattning — pågick sedan under återstoden av september samt under hela oktober. På Ljungen antecknades åtskilliga dagssiffror på 50—150 ex. Under november dog sträcket i stort sett ut, och sällan sågs mer än ett tiotal exemplar per dag. Ännu i slutet av december var emellertid enstaka individer i rörelse, och utsträck vid Nabben iaktogs den 24.12. (4 ex.) och den 31.12. (2 ex.).

Allt tyder på, att ovan anförda observationer som vanligt gäller den mindre arten (*L. curvirostra*). Möjligheten att även större k o r s n ä b b (*L. pytyopsittacus*) deltog i invasionen kan dock inte uteslutas. Ett bevis härför erhöles också den 16.10., då en flock om 5 rastande exemplar kunde bestämmas till denna art (ERIK KRAMS-

hög). Jfr också uppgifter från Fair Isle hos DAVIS (1963). Även bändelkorsnäbb (*L. leucoptera*) förekom vid ett par tillfällen: 4.9. (3 ex.), 8.9. (1 ex.), 29.10. (8 ex.).

Från Hiddensee (Östtyskland) har SCHILDMACHER (1963) lämnat en del data angående invasionen av korsnäbbar hösten 1962. En jämförelse med siffrorna från Falsterbo visar, att sträckmaximum på båda lokalerna inträffade under tredje veckan i september. Den första toppen vid Falsterbo (den 30.8.—3.9.) har däremot ingen motsvarighet i materialet från Hiddensee. SCHILDMACHER omnämner även ett par observationer av större korsnäbb och bändelkorsnäbb. En mera omfattande översikt av korsnäbbarnas uppträdande i västra Europa sommaren och hösten 1962 återfinnes hos WILLIAMSON (1963a).¹⁾

De första exemplaren av större hackspett (*Dendrocopos major*) observerades i månadsskiftet augusti—september. Under hela september kunde sedan enstaka exemplar av denna art ses på sträckflykt, men det rörde sig knappast någonsin om mer än 3—5 ex. per dag. Under första hälften av oktober ökade antalet påtagligt, och 10—20 ex. noterades exempelvis den 3.10., 12.10., 13.10. och 15.10. Kulminationen torde dock ha inträffat ännu senare, då förf. den 20.10. och den 27.10. räknade 101 ex. resp. 63 ex. på sträck över Ljungen. Sträckrörelserna upphörde i huvudsak under första veckan i november. För ovan skildrade förlopp talar också ringmärknings-siffrorna. Av stationens 27 märkta större hackspettar denna höst fångades sålunda 5 ex. den 12.10., 10 ex. den 20.10. och 9 ex. den 27.10.

Några iakttagelser av mindre hackspett (*D. minor*) gjordes ej förrän den 3.10., då minst ett tiotal exemplar sågs vid fyren. Invasionen tycks sedan ha förlupit parallellt med den större artens. De högsta dagssiffrorna (5—20 ex.) antecknades sålunda även för denna art den 12.10., 15.10., 20.10. och 27.10. Vissa rörelser torde även ha förekommit under november månad, och så sent som den 7.12. sågs 2 ex. på utsträck vid Nabben. Även här kan en jämförelse med ringmärknings-siffrorna göras. Av 17 ringmärkta fåglar fångades 4 ex. den 12.10., 3 ex. den 20.10. och 5 ex. den 27.10.

¹⁾ Det skall här endast påpekas, att de uppgifter, som av WILLIAMSON lämnas från Falsterbo (p. 259), råkat bli helt missvisande. En rad anförda dagssiffror mellan den 14.10. och den 22.10. skall sålunda uppenbarligen gälla motsvarande dagar i september. Företages dessa korrigeringar blir uppgifterna mera rimliga, om än ej helt godtagbara.

Fig. 1. En för Falsterbo ovanligt kraftig invasion av mindre hackspett (*Dendrocopos minor*) nådde trakten under oktober 1962. Sammanlagt uppträdde 150–250 ex. Foto: A. SCHMITZ. (An irruption of *Dendrocopos minor* reached the Falsterbo Peninsula in October 1962. Approx. 150–250 individuals occurred.)

Under första hälften av september sågs ofta någon enstaka spillkråka (*Dryocopus martius*) på sträckförsök, och under slutet av denna månad noterades vissa dagar upp till ett tiotal exemplar. Samma var förhållandet under oktober, men till stor del torde det ha rört sig om samma exemplar, som gjorde upprepade sträckförsök. Under observationer på Ljungen kunde förf. således ofta iaktta lika många E-sträckande som W-sträckande fåglar. En viss omsättning skedde dock. Inte mindre än 14 ex. kunde ringmärkas under höstens lopp, och den 20.10. sågs minst 9 ex. på definitivt utsträck vid Nabben. Här iaktogs också utsträckande fåglar ännu den 20.11. (2 ex.) och den 1.12. (1 ex.).

Någon mera påtaglig sträckoro kunde däremot ej observeras hos gröngölingen (*Picus viridis*) denna höst. Visserligen sågs enstaka exemplar på Falsterbonäset under september och oktober, men dessa fåglar kan mycket väl ha varit av lokalt ursprung (jfr ovan).

Bland hackspettarna skall slutligen en remarkabel observation av mellanspett (*Dendrocopos medius*) omnämnas. Fågeln kunde infångas och ringmärkas i fyrdungen den 20.10. I sträcksammanhang

måste arten betecknas som en första klassens raritet, och från Falsterbo fågelstation föreligger endast ett tidigare fynd (ULFSTRAND 1957: 202).

Större hackspett har tidigare uppträtt invasionsartat vid Falsterbo höstarna 1949 och 1956, då 37 resp. 103 utsträckande exemplar noterades (ULFSTRAND 1956, MATHIASSEN 1960). Några tydliga invasioner av mindre hackspett har däremot aldrig förekommit, även om enstaka sträckande exemplar kunnat bokföras vissa höstar. För båda arterna gäller, att invasionen hösten 1962 var av flerdubbelt större omfattning än under något tidigare år.

Massträck av större hackspett observerades denna höst också vid Signilskär (Åland), med ett oerhört maximum på ca 130.000 sträckande fåglar redan den 26.8. (HILDÉN 1963 enl. uppgift hos PULLIAINEN 1963). Invasionsartat uppträdande konstaterades också vid Hiddensee (SCHILDMACHER 1963). Trots att antalet individer där var tämligen ringa, är det intressant att konstatera, att ett första maximum noterades i slutet av augusti (jfr Signilskär) och ett andra den 10.10., medan någon motsvarighet till lavinerna vid Falsterbo den 20.10. och den 27.10. ej tycks ha förekommit. Några mindre hackspettar omnämnas ej från Hiddensee, men liksom i Falsterbo noterades en viss sträckoro hos spillkråka. Även i England uppträdde större hackspetten invasionsartat (WILLIAMSON 1963b: 226 ff.), med ett markerat maximum vid fågelstationerna i norra England den 11.10. WILLIAMSON antar emellertid, att invasionen till stor del absorberades av de vidsträckta tallskogsområdena i Sverige, och en jämförelse mellan sträcksiffrorna vid Signilskär och Falsterbo (se ovan) pekar ju onekligen i denna riktning.¹⁾

Observationer av övriga invasionsarter var få, och de skall här endast omnämnas i all korthet. N ö t s k r i k o r (*Garrulus glandarius*) iakttogs vid några tillfällen i medio av oktober. Oftast rörde det sig härvid om enstaka exemplar, men den 20.10. sågs 37 ex. sträcka åt W över Ljungen. N ö t k r å k o r (*Nucifraga caryocatactes*) antecknades några gånger mellan den 22.9. och den 3.11.; högsta antal var 5 ex. den 8.10. I månadsskiftet augusti—september passerade ett

¹⁾ I WILLIAMSONS arbete (p. 226) omnämnas även hackspettarnas uppträdande vid Falsterbo hösten 1962. Totala antalet sträckande exemplar av större hackspett under oktober månad anges där till 5.000—10.000, och antalet mindre hackspettar till ungefär en fjärdedel så många. En genomgång av tillgängligt material visar emellertid nu, att dessa siffror innebär en avsevärd överskattning. Genom en reducering av siffrorna till ca en tiondedel torde man komma sanningen betydligt närmare.

fåtal svartmesar (*Parus ater*) — ca 100 ex. den 1.9. — och under några dagar i oktober antecknades upp till ett hundratal blåmesar (*P. caeruleus*) samt enstaka talgoxar (*P. major*). Antalet domherrar (*Pyrhula pyrrhula*) var tämligen ringa; dock räknades på Ljungen den 20.10. och den 27.10. ca 100 resp. ca 350 W-sträckande exemplar. Under några dagar i slutet av oktober samt i november noterades upp till ett tiotal gråsisikor (*Carduelis flammea*), och i slutet av november passerade ett fåtal sidensvansar (*Bombycilla garrulus*).

Rovfågelobservationer

Jämte det sydsvenska sjö- och bokskogsområdet framstår Falsterbonäset som den främsta lokalen i vårt land, vad beträffar förekomsten av sällsyntare rovfåglar. Man är här van att varje höst anträffa arter som skrikörn och brun glada, stundom i flera exemplar på en enda dag. Hösten 1962 synes i detta avseende ha varit speciellt givande, och särskilt under september månad gjordes nära nog dagliga observationer av en rad rariteter. Iakttagelserna har sammanställts i tab. 2., och nedan lämnas några kommentarer till denna tabell. Det måste framhållas, att sammanställningen ej kan anses fullständig. Många observationer gjorda av besökande ornitologer torde ej ha kommit till förf:s kännedom, och notiser i stationens dagbok har endast medtagits, då de genom brev kunnat bekräftas av resp. observatörer.

Naturligtvis gäller långt ifrån alla observationerna utsträckande exemplar. Tvärt om får man räkna med, att de flesta septemberiakttagelserna av skrikörn (*Aquila clanga/pomarina*) och ormörn (*Circaetus gallicus*) gäller samma exemplar, som under i stort sett hela månaden uppehöll sig i området. Måhända skedde härvid vissa pendlingar mellan bokskogsområdena i sydvästra Skåne och Falsterbonäset, så att fåglarna vid gynnsam väderlek bröt upp mot SW men efter att ej ha kunnat övervinna sin tveksamhet inför havet återvände de 3—4 milen mot NE. Hos exempelvis ormvårken (*Buteo buteo*) är ju ett liknande beteende sedan länge känt (RUDEBECK 1950: 38), dock utan att några detaljer har klarlagts. Det är också av intresse, att huvuddelen av observationerna gjordes på Ljungen, och för en observatör på Nabben skulle utbytet förmodligen ha blivit betydligt ringare. Iakttagelserna av jaktfalk (*Falco rusticolus*) den 18.9. samt duvhök (*Accipiter gentilis*) den 25.9., 7.10.

Tab. 2. Observationer av sällsynta rovfåglar på Falsterbonäset hösten 1962. (*Observations of rare birds of prey at Falsterbo in autumn 1962.*)

Datum (Date)	Art (Species)	Antal (Number)	Lokal (Locality)	Observatör (Observer)
Aug. 14	<i>Aquila sp. non chrysaëtos</i> ...	1	Ljungen	M.E., K.H., S.W.
20	<i>Aquila clanga/pomarina</i> ...	1	Ljungen	M.E., C.H., K.H.
30	<i>Aquila clanga</i> (juv.) ...	1	Ljungen	M.E., K.H., S.W.
Sept. 1	<i>Aquila clanga</i> ...	1	Ljungen	J.B., M.E., L.E., G-n.R.
	<i>Aquila clanga/pomarina</i> ...	1	Ljungen	J.B., M.E., L.E., G-n.R.
	<i>Circæetus gallicus</i> ...	2	Ljungen	J.B., M.E., L.E., G-n.R.
2	<i>Aquila clanga/pomarina</i> ...	1	Ljungen	M.E.
3	<i>Circæetus gallicus</i> ...	1	Ljungen	L.E.
4	<i>Falco vespertinus</i> ...	1	Fyren	A.G.
9	<i>Aquila clanga/pomarina</i> ...	1	Ljungen	G-n.R.
10	<i>Aquila clanga</i> ...	1	Ljunghusen	K.H., C.P.
13	<i>Milvus migrans</i> ...	1	Ljungen	A.G.
14	<i>Aquila clanga</i> ...	1	Ljungen	P.O.R.
	<i>Milvus migrans</i> ...	4	Nabben	A.G.
	<i>Falco rusticolus</i> ...	1	Ljungen	C.E.
17	<i>Circus pygargus</i> ...	1	Fyren	A.G.
18	<i>Aquila chrysaëtos</i> (juv.) ...	1	Fyren	A.G.
	<i>Aquila clanga/pomarina</i> ...	1	Ljungen	L.N., G-n.R., P.O.R., S.U.
	<i>Circæetus gallicus</i> ...	1	Ljungen	L.N., G-n.R., P.O.R., S.U.
	<i>Falco rusticolus</i> ...	2	Fyren	A.G., D.G., R.E.S.
19	<i>Aquila clanga/pomarina</i> ...	1	Ljungen	K.H., P.O.R.
	<i>Circæetus gallicus</i> ...	1	Ljungen	K.H., P.O.R.
	<i>Milvus migrans</i> ...	1	Ljunghusen	K.H.
20	<i>Aquila clanga/pomarina</i> ...	1	Ljungen	A.G.
21	<i>Aquila heliaca</i> ...	1	Ljungen	C.E., A.G., R.E.S.
	<i>Milvus migrans</i> ...	1	Ljungen	C.E., A.G., R.E.S.
22	<i>Aquila clanga/pomarina</i> ...	2	Fyren-Ljungen	A.G., P.O.R.
	<i>Haliaeetus albicilla</i> ...	1	Skanör	G.R.
	<i>Circæetus gallicus</i> ...	1	Fyren-Ljungen	A.G., P.O.R.
	<i>Milvus migrans</i> ...	1	Ljungen	K.H., G.R., P.O.R.
25	<i>Aquila heliaca</i> ...	1	Nabben-Ljungen	A.G., P.O.R.
	<i>Milvus migrans</i> ...	1	Fyren-Ljungen	A.G., P.O.R.
	<i>Accipiter gentilis</i> ...	1	Fyren	A.G.
26	<i>Aquila clanga/pomarina</i> ...	1	Fyren	A.G., K.G.
	<i>Milvus migrans</i> ...	1	Fyren	A.G., K.G.
Okt. 5	<i>Milvus migrans</i> ...	1	Ljungen	A.G.
7	<i>Accipiter gentilis</i> ...	1	Fyren	A.G., K.G.
12	<i>Aquila heliaca</i> ...	1	Nabben	C.E., A.G.
	<i>Haliaeetus albicilla</i> ...	1	Nabben	A.G., K.G.
20	<i>Aquila chrysaëtos</i> (juv.) ...	2	Fyren-Ljung- husen	A.G., K.G., K.H., C.P., S.W.
	<i>Haliaeetus albicilla</i> ...	2	Nabben-Ljungen	A.G., K.G., K.H., C.P.
27	<i>Aquila chrysaëtos</i> (juv.) ...	1	Ljunghusen	K.H.
31	<i>Circæetus gallicus</i> ...	1	Fyren	A.G., K.G.
	<i>Accipiter gentilis</i> ...	2	Fyren	A.G., K.G.

J.B.=JURRIE VAN DER BEEK, L.E.=LAWRENCE ECCLES, C.E.=CARL EDELSTAM,
M.E.=MAGNUS ELANDER, A.G.=ARNE GUNNARSSON, D.G.=DORIS GUNNARSSON,
K.G.=KURT GUNNARSSON, K.H.=KRISTER HJALTE, C.H.=CHRISTIAN HJORT, L.N.
=LEIF NILSSON, C.P.=CHRISTER PERSSON, G-n.R.=GÖRAN ROOS, G.R.=GUNNAR
ROOS, P.O.R.=PER OLA RÖSÅ, R.E.S.=R. E. SCOTT, S.U.=STAFFAN ULFSTRAND,
S.W.=SVERKER WADÉN.

och 31.10. gällde dock utsträckande fåglar, och samma var förhållandet med de 4 bruna gladorna (*Milvus migrans*) den 14.9.

Som framgår av tabellen kunde observerade skrikörnar i några fall bestämmas till den större arten (*clanga*), men oftast fick de lämnas obestämnda, även om mycket talade för denna art. Av allt att döma är ju *clanga* också den vida vanligare i Sverige (MARKGREN & MARKGREN 1960), och tveksamheten torde till stor del bero på bristande fälterfarenhet av den mindre arten (*pomarina*). Några utförligare notiser om kejsarörnen (*Aquila heliaca*) föreligger ej, men observationerna har medtagits, då ett par av observatörerna hade tidigare erfarenhet av arten, och jämförelser dessutom kunde göras med de ofta förekommande skrikörnarna. Vid Håckeberga i Skåne iaktogs 1—2 kejsarörnar från sommaren 1961 och långt in på våren 1962 (se HANSEN & HESSELBJERG CHRISTENSEN 1962, ULFSTRAND 1962b), och det är naturligtvis möjligt, att det var en av dessa örnar, som nu visade sig vid Falsterbo. Av ormörnarna den 1.9. var det ena exemplaret mycket ljust med ett mörkare parti i krävtrakten och de typiska stjärtbanden, medan grundtonen hos det andra exemplaret var betydligt mörkare. Möjligen rörde det sig alltså om en gammal och en ung fågel.

Beträffande de vanligare rovfågelarterna föreligger mera exakta uppgifter endast för bivråk (*Pernis apivorus*), vars sträck såväl numerärt som tidsmässigt tycks ha förlupit normalt, med en högsta dagssiffra på ca 1.200 ex. den 1.9. Utpräglade toppdagar för ormråk med minst ett par tusen sträckande exemplar inträffade den 14.9., 5.10. och 8.10., och även om inga exakta siffror är kända, vågar man påstå, att totalsumman avsevärt översteg de båda närmast föregående höstarnas mycket låga noteringar. Minst 15 glador (*Milvus milvus*) passerade den 18.9., av vilka 10 ex. sågs i en enda skruv (PER OLA RÖSIÖ).

Notiser om sällsynta fåglar

En rad observationer av sällsynta häckfåglar, invasionsfåglar och rovfåglar har redan redovisats. Nedan lämnas ytterligare ett antal spridda notiser om diverse rariteter.

Den 29.8. sågs 2 gråhakedoppingar (*Podiceps griseigena*) vid Nabben. Under augusti var antalet skarvar (*Phalacrocorax carbo*) vid Måkläppen och Revlarna ovanligt stort, och den 5.8. räknades 205 ex. (jfr data hos RUDEBECK 1943, ULFSTRAND 1959:

Fig. 2. Under augusti 1962 var antalet storskarvar (*Phalacrocorax carbo*) vid Måkläppen och Revlarna ovanligt stort, den 5 augusti inräknades 205 ex. Foto: A. SCHMITZ.
(The number of *Phalacrocorax carbo* was unusually large in August, 1962.)

158). Vit stork (*Ciconia ciconia*) iaktogs vid tre tillfällen under sommaren: Den 17.6., den 11.—12.7. (2 ex.) samt den 14.8. För Falsterbonäset ovanligt stora flockar av vitkindad gås (*Branta leucopsis*) antecknades den 24.10. (80 ex.) och den 29.10. (120 ex.). Smärre flockar av mindre sångsvan (*Cygnus columbianus*) sågs i slutet av oktober, och i månadsskiftet juli—augusti uppehöll sig ett fullt utfärgat exemplar av denna art på Flommen. En fjällpipare (*Charadrius morinellus*) noterades den 4.9., och av smalnäbbad simsnäppa (*Phalaropus lobatus*) iaktogs 2 ex. vid Skanör den 26.7. och 1 ex. på Flommen den 28.8.—3.9. En vitttrut (*Larus hyperboreus*) sågs vid Nabben den 8.8. av ERIK KRAMSHÖJ och JOHN SPEICH. Exemplaret var en ungfågel och av allt att döma i första sommardräkt. Den 1.11. observerades en tretåig mås (*Rissa tridactyla*)

En turturduva (*Streptopelia turtur*) sågs i Ljunghusen den 15.7., och en turkduva (*S. decaocto*) uppehöll sig vid fyren den 8.7. Tornuggla (*Tyto alba*) iaktogs i Falsterbo den 17.9. och den 12.10., och en jorduggla (*Asio flammeus*) sågs på Flommen redan den 5.8. En ad. hane av sommargylling (*Oriolus oriolus*) gjorde upprepade sträckförsök (mot NE ut över havet) vid Knösen på förmiddagen den 5.7. (GÖRAN HÖGSTEDT). Ringtrast (*Turdus torquatus*) noterades den 28.9. På förmiddagen den 20.8. sjöng en lundsångare (*Phylloscopus trochiloides*) vid Skanör, och på

eftermiddagen hördes troligen samma exemplar i Falsterbo. I närheten av fågelstationen uppehöll sig en mindre flugsnappare (*Ficedula parva*) under första hälften av augusti (jfr ULFSTRAND 1963: 34), och i fyrdungen sågs enstaka exemplar av arten under minst fem dagar i september. Till raden av tidigare Falsterbofynd av storpiplärka (*Anthus novaezeelandiae*) fogades denna höst ytterligare ett, då ARNE GUNNARSSON och POUL VOETMANN iakttog 1 ex. vid Nabben den 5.9. Sträckförsök av försärla (*Motacilla cinerea*) noterades under de tre dagarna den 17.—19.10., och den 20.10. antecknades slutligen fågeln på definitivt utsträck. Lappsparrv (*Calcarius lapponicus*) sågs den 22.9. och den 31.10., vid båda tillfällena 2 ex.

Den 19.8. fångades på Flommen en sångare, som av stationens ringmärkare bestämdes till fältsångare (*Acrocephalus agricola*). Bestämningen kunde senare bekräftas av CARL EDELSTAM (se Medd. från SkOF 1962: 34). Denna art har endast en gång tidigare anträffats i Sverige: Ottenby den 1.6. 1954 (PETERSSON 1955). En annan raritet, som kunde ringmärkas denna höst, var en brandkronad kungsfågel (*Regulus ignicapillus*), som fångades i fyrdungen den 3.10. Fyndet var det fjärde för Sverige.

Under senare år har en del principiellt intressanta fall av sträckoro hos förrymda burfåglar konstaterats vid Falsterbo (se exempelvis ULFSTRAND 1962a: 200). Ett par sådana observationer gjordes även detta år. I början av augusti sågs på flera olika ställen i Falsterbo en moçambiquesiska (*Serinus mozambicus*), och enligt KRISTER HJALTE sträckte fågeln ut vid Nabben den 14.8. Samma dag sågs även en undulat (*Melopsittacus undulatus*) på utsträck.

Några iakttagelser av försenade fåglar

Som vanligt gjordes en del observationer av mer eller mindre »försenade» fåglar, och några av dessa skall omtalas här.

Ännu den 5.11. låg ca 100 skedänder (*Anas clypeata*) kvar vid Revlarna. Rödben (*Tringa totanus*) iaktogs den 20.10. och den 1.11. I dessa fall kan det naturligtvis lika gärna röra sig om exemplar av rasen *robusta* som försenade exemplar av *totanus* (jfr uppgifter från Danmark hos SALOMONSEN 1953, HANSEN 1962). Den isländska rasen (*robusta*) har dock ännu ej påvisats i Sverige, och beläggexemplar är nödvändiga. En svart snäppa (*T. erythropus*) sågs vid Skanör den 4.11. Törnskata (*Lanius collurio*)

iaktogs den 16.10., och sena observationer av buskskvätta (*Saxicola rubetra*) och stenskvätta (*Oenanthe oenanthe*) gjordes den 22.10. resp. den 24.10.

I detta sammanhang kan också frågan om en eventuell försening av oktobersträcket hos framför allt bofink (*Fringilla coelebs*) och sparvhök (*Accipiter nisus*) tas upp. Under slutet av september och början av oktober var dessa båda arter anmärkningsvärt fåtaliga. ARNE GUNNARSSON, som dagligen vistades vid Nabben och fyren, har gång på gång påpekat detta förhållande i stationens dagbok, och förf:s egna studier på Ljungen pekar i samma riktning. Först i sista oktoberveckan antecknades »normala Falsterbosiffror», och toppdagarna torde för bofinkens del ha infallit så sent som den 29.10. och den 30.10. Samma förhållande karakteriserade förmodligen en rad andra arter, men data är i allmänhet alltför ofullständiga för några säkra slutsatser. Det skall dock nämnas, att ringduvan var ovanligt talrik i november, då bl.a. följande sträcksiffror antecknades: 4.11. minst 5.000 ex., 6.11. 2.200 ex., 19.11. 500 ex., 23.11. 700 ex., 24.11. 2.300 ex.

LITTERATUR

- DAVIS, P. 1963. The Parrot Crossbill Irruption at Fair Isle. — Bird Migration 2: 260—264.
- HANSEN, L. 1962. Fugle på Lolland—Falster. — Dansk Orn. For. Tidsskr. 56: 145—226.
- HANSEN, E. & HESSELBJERG CHRISTENSEN, N. 1962. Iakttagelse av Kejsrerörne (*Aquila h. heliaca*) i Skåne sommer og efterår 1961. — VF 21: 241—249.
- HILDEN, O. 1963. Käpytikat liikkeellä. — Suomen luonto 22: 26.
- MARKGREN, G. & MARKGREN, M. 1960. Aspekter på större skrikörn (*Aquila clanga*) och dess förekomst i Sverige. — VF 19: 273—285.
- MATHIASSEN, S. 1960. Fågelsträcket vid Falsterbo år 1956. Medd. från Falsterbo fågelstation. 15 — VF 19: 97—127.
- 1961. Fågelsträcket vid Falsterbo år 1957. Medd. från Falsterbo fågelstation 18. — VF 20: 226—240.
- 1962. Fågelsträcket vid Falsterbo år 1958. Medd. från Falsterbo fågelstation 20. — VF 21: 26—41.
- PETERSSON, I. 1955. *Acrocephalus agricola* — en ny ostlig gäst vid Ottenby. Medd. nr 18 från Ottenby fågelstation. — VF 14: 153—155.
- PULLIAINEN, E. 1963. Observations on the Autumnal Behaviour of the Great Spotted Woodpecker, *Dendrocopos major* (L.). — Ornis Fennica 40: 132—138.
- ROOS, G. 1965. Notiser från Falsterbo fågelstation sommaren och hösten 1961. Medd. från Falsterbo fågelstation 27. — VF 24: 133—143.
- RUDEBECK, G. 1943. Preliminär redogörelse för fågeliakttagelser i Skanör och Falsterbo hösten 1942. — VF 2: 1—30, 33—58, 65—88.
- 1950. Studies on Bird Migration. VF Suppl. 1. Lund.
- SALOMONSEN, F. 1953. Fra Zoologisk Museum XVII. — Dansk Orn. For. Tidsskr. 47: 126—139.
- SCHILDMACHER, H. 1963. Beobachtungen zu den Invasionen des Jahres 1962 von *Dendrocopos major* (L.) und *Loxia curvirostra* L. — Ornis Fennica 40: 66—68.

- ULFSTRAND, S. 1956. Fågelsträcket vid Falsterbo 1949—1950. Medd. från Falsterbo fågelstation 7. — VF 15: 187—190.
- 1957. Fågelsträcket vid Falsterbo år 1953. Medd. från Falsterbo fågelstation 10. — VF 16: 189—204.
- 1959. Fågelsträcket vid Falsterbo år 1955. Medd. från Falsterbo fågelstation 14. — VF 18: 131—162.
- 1962a. Fågelsträcket vid Falsterbo fågelstation år 1959. Medd. från Falsterbo fågelstation 21. — VF 21: 190—204.
- 1962b. Några kommentarer angående kejsarörnarna (*Aquila heliaca*) vid Häckeberga och differenserna mellan kejsarörn och stäppörn (*A. rapax*). — VF 21: 250—252.
- 1963. Fågelsträcket vid Falsterbo år 1960. Medd. från Falsterbo fågelstation 23. — VF 22: 29—36.
- WILLIAMSON, K. 1963a. The Summer and Autumn Crossbill Irruptions of 1962. — Bird Migration 2: 252—260.
- 1963b. Aspects of Autumn Movements at the Bird Observatories 1962. — Bird Migration 2: 224—251.

Summary: Notes from Falsterbo Bird Station, Summer and Autumn 1962. (Report from Falsterbo Bird Station No. 29.)

In 1962 the station was manned from June 1st to November 3rd. During all this time ringing was carried out and more than 10,000 birds were ringed, a new record for the station. In September R. E. SCOTT, Dungeness, England, made a special investigation of weights and measurements of trapped passerines on migration, and in December and January (1962—63) the present author studied the visible migration at Nabben. Separate reports on these investigations will appear later. As in 1961, there were no daily observations of visible migration in autumn but thanks to the efforts of ringers and visiting birdwatchers a great many interesting observations were possible during summer and autumn. These observations are dealt with in the present report.

Breeding birds in the Falsterbo area

As in previous years an interbreeding between *Corvus corone cornix* and *Corvus c. corone* was noted. At Skanör 7 pairs of *Charadrius alexandrinus* were breeding this year. The species is now very rare in Sweden and the pairs at Skanör represent about 75 % of the Swedish population. There were also breeding records of *Podiceps ruficollis* and *Phoenicurus ochruros*.

Some interesting migration observations in summer

In Table 1 some daily figures of migrating birds in June and early July are collected. Most of the species can be classed as "late autumn migrants" or "resident birds" and migratory restlessness in these birds during summer is naturally very interesting. Only two species (*Columba palumbus* and *Carduelis cannabina*), however, actually left Falsterbo out over the sea in a south-westerly direction but the others were seen performing abortive attempts at migration on many mornings.

Irruptions in autumn 1962

Crossbills were seen on migration from early June to late December. In summer and late autumn, however, the numbers were very small and most birds were seen between August 15th and November 1st. There were two peak periods, the first one

from August 30th to September 3rd (the highest figure being noted on September 2nd with 1,300 birds), and the second one from September 15th to September 22nd (the highest figures on the 17th with more than 1,500 and on the 22nd with 1,200). It is thought that most crossbills belonged to the species *Loxia curvirostra*; the only record of *L. pytyopsillacus* was made on October 16th (5 specimens). There were also a few records of *L. leucoptera* (8 birds on October 29th). — It is pointed out that the figures from Falsterbo, in a paper by WILLIAMSON (1963a: 259), are incorrect; the figures given by him for several days in October should be for the corresponding days in September. Even then, however, they seem a little too high.

In autumn 1962 there was also a great irruption of woodpeckers. A few *Dendrocopos major* were seen in September but the culmination was between October 3rd and 27th. The highest daily figures of migrating birds were noted on October 20th (101) and 27th (63). *D. minor* was not seen until early October but on several days in that month up to 20 specimens were seen on migration, and as late as December 7th, 2 birds were seen leaving Falsterbo flying out over the sea in a south-westerly direction. In late September and in October there were also many *Dryocopus martius* (more than 10 in one single day) but on most days the species was seen only on abortive attempts at migration. On October 20th the first *Dendrocopos medius* for the observatory was ringed. Due to wrong information from Falsterbo, WILLIAMSON (1963b: 226) gives the figures 5,000—10,000 for migrating *D. major* at Falsterbo in October 1962 and a quarter of that number for *D. minor*. A scrutiny of the material from Falsterbo shows now, however, that these figures are about ten times too high. Hence, a better estimation of the annual totals gives 500—800 *D. major* and 150—250 *D. minor*.

Observations of birds of prey

There is only little information on the migration of the more common raptors. However, the passage of *Pernis apivorus* seems to have been normal with a peak on September 1st (1,200). On September 14th and October 5th and 8th there were many *Buteo buteo* (more than 2,000 on each day) but the exact numbers are not known. On September 18th at least 15 *Milvus milvus* were seen on migration.

In September there were also many rare raptors; the observations are given in Table 2. Most of the eagles were not seen on migration out over the sea and many of them could have remained in the area for a long time. It is possible there were pendular movements between the wooded area of southwestern Scania (30—40 kilometers NE of Falsterbo) and the Falsterbo peninsula — a kind of abortive attempt at migration in favourable weather. Hence, one and the same specimen may have been noted day after day. Most of the unidentified *Aquila clanga/pomarina* are thought to be *A. clanga*.

Rare birds

In late summer there were many *Phalacrocorax carbo* in the area and 205 specimens were counted on August 5th. A young *Larus hyperboreus* was seen on August 8th. An *Acrocephalus agricola* was ringed on August 19th (second record for Sweden) and a *Regulus ignicapillus* on October 3rd (fourth record for Sweden). There are also some notes on late observations.

Manuskriptet inlämnat den 21 februari 1964. Förf:s adress: Osbygatan 16 a, Malmö S.